

14/950/2012

Tullin rikostorjunta
Asiantuntijapalvelut linja
Oikeudelliset asiat
Juha Vilkkö

7.6.2012

Oikeusministeriö
Kriminaalipoliittinen osasto
sähköpostitse
oikeusministerio@om.fi

Viite OM 13/69/2008; Mietintöjä ja lausuntoja 12/2012

Tullihallituksen lausunto yhdyskuntaseuraamuksia koskevan lainsäädännön kokonaisuudistusta valmistelleen toimikunnan mietinnöstä

Tullihallitus kannattaa mietinnössä esitettyjä ehdotuksia, joiden mukaan muun muassa yhdyskuntaseuraamuksista säädettäisiin yksi yhtenäinen laki, joka korvaisi nykyisen yhdyskuntapalvelusta annetun lain. Säädettäväksi ehdotettu laki sisältäisi säännöksiä eri yhdyskuntaseuraamusten ominaisista piirteistä.

Tulli suhtautuu myönteisesti myös ehdotukseen RL 2 a luvun 4 §:n muuttamisesta siten, että myös rangaistusmääräysmenettelyssä määrätty sakko voitaisiin tietyin edellytyksin muuntaa muuntorangaistukseksi. Tämän osalta Tulli kuitenkin haluaa kiinnittää huomiota seuraavaan: Mietinnössä ehdotetaan, että rangaistusmääräysmenettelyssä määrätty sakko voitaisiin muuntaa vain, jos henkilölle määrätään rangaistusmääräysmenettelyssä *saman rangaistussäännöksen* rikkomisesta neljäs tai useampi sakko vuoden kuluessa. Salakuljetustyyppisiä rikoksia säännöllisesti tekeville henkilöille on tyypillistä se, että he saattavat yhdellä kerralla tuoda tullilta salaa esimerkiksi alkoholijuomia, toisella kerralla savukkeita, kolmannella lääkkeitä jne. Näiden kaikkien tavaroiden vähäisten määrien tuonnista voidaan seuraamus määrätä rangaistusmääräysmenettelyssä. Varsinkin ulkomaalaisten ollessa rikoksen tekijänä ei menettelyssä määrättyä sakkoa useinkaan saada perittyä, vaikka tekijät vierailevatkin usein Suomessa. Ehdotettavan sakon muunnon soveltamismahdollisuutta näihin ongelmatapauksiin vähentää se, että kustakin edellä mainitusta salakuljetustyyppisestä teosta on säädetty rangaistus *eri rangaistussäännöksessä*. Esimerkiksi alkoholijuoman tuominen alkoholilain (1143/1994) 10 §:n nojalla säädetyn 20 tunnin aikarajoituksen rikkomisesta rangaistaan lievänä alkoholirikoksena (RL 50 a:3), savukkeiden 'ylimääräinen' tuonti lievänä veropetoksena ja tupakkatuoterikkomuksena (RL 29:3 ja tupakkalaki 31 e §) ja lääkkeiden tuonti lääkerikkomuksena (lääkelaki 98 §). Sakko voitaisiin tällaisissa tapauksissa muuntaa vain, jos jotakin yksittäistä rangaistussäännöstä oltaisiin rikottu vähintään neljä kertaa vuoden kuluessa.

Tullihallitus
Asiantuntijapalvelut linja
Oikeudelliset asiat
Juha Vilkkö

Tulli esittääkin harkittavaksi, millä tavoin jatkuvasti luvaton toimintaa harjoittaville rangaistusmääräysmenettelyssä määrätyt ja maksamatta jääneet sakot voitaisiin muuntaa niissäkin tapauksissa, joissa tekotavaltaan täysin samantyyppisistä rikoksista rangaistus on säädetty eri rangaistussäännöksissä.

Kaikista tullirikoksista epäillyistä henkilöistä ulkomaalaisia on jatkuvasti ollut noin 50 prosenttia. Esimerkiksi vuonna 2011 tullin tietoon tulleissa rikoksissa epäiltyjä oli yhteensä 6.699, joista ulkomaalaisia peräti 3.652.

Kuten edellä on todettu, juuri ulkomaalaisille määrätyt sakot jäävät usein maksamatta. Muut kuin rangaistusmääräysmenettelyssä määrätyt sakot on heidänkin osaltaan voitu tähän saakka muuntaa vankeudeksi.

Tulli haluaa kiinnittää huomiota myös siihen, että mietinnössä ei ole lainkaan arvioitu, voisivatko myös Suomessa rikoksesta tuomitut ulkomaalaiset suorittaa muuntorangaistuksen ehdotettuna sakkopalveluna, eikä sitä, miten ehdotettu sakkopalvelu voisi ylipäättään toteutua sellaisten ulkomaalaisten osalta, joilla ei ole asuinpaikkaa Suomessa.

Eriytynen kysymyksensä on myös yhdyskuntaseuraamusten soveltuminen ulkomailla asuviin. Tämän osalta mietintö ei Tullin näkemyksen mukaan kuitenkaan sisällä merkittävää uutta verrattuna esimerkiksi siihen, miten jo marraskuusta 2011 voimassa ollut valvontarangaistus –seuraamusta on voitu soveltaa ulkomailla asuviin.

Esko Hirvonen
Rikostorjuntapäällikkö

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi